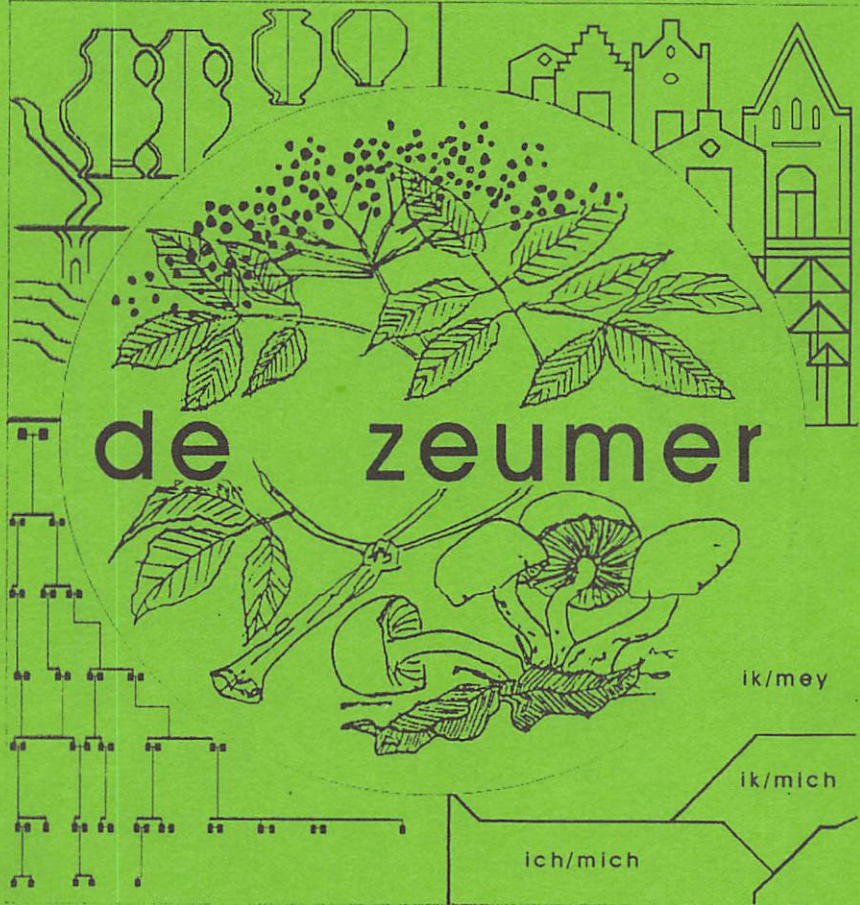

de zeumer

ik/mey

ik/mich

ich/mich

2001-3

**MAAS
EN
SWALMDAL**

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de dorpen Swalmen, Asselt, Boukoul, Beesel, Reuver, Offenbeek en Belfeld als werkgebied.

De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streekeigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Redactie: Jan Geerlings
Loe Giesen
Wim Hoezen
Coby Klinkhamer - van den Assem

Redactie-adres: Paulus Potterstraat 5
5953 JG Reuver

Bezorgers:	Jan Geerlings	-	Beesel
	Arie de Wit	-	Swalmen
			Asselt
			Boukoul
	Lambert Niemans	-	Reuver
			Offenbeek
	Twan Ernst	-	Belfeld

De Zeumer is het kwartaalblad van heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Leden ontvangen dit blad alsmede het jaarboek voor f 35,25 per jaar.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken. Overdrukken met vermelding van de bron zijn uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming.

Inhoud

Inhoud	1
Van de redactie	2
Programma	3
Lezing over Maasveren	4
Terugblik excursie Leuven	5
Inrichting cultuurhistorisch informatiecentrum 't Aad Raodhoes	7
Archief Giel Geraedts	9
Zomaar een bidprentje	10
Belfeld 100 jaar geleden	11
Bronstijd grafveld Witte Steen verdwenen	12
Oude fundamenten van de kerk van Swalmen	14
De Proof	18
Een lastige familie	19
Jaarboek 2000	23
Oet ein aaj Gazet	24

Van de redactie

Mensen zijn als bloemen: met hun lente, zomer en herfst, maar ook met hun winter. En als ze zijn uitgebloeid weet vaak niemand meer dat ze er zelfs maar hebben gestaan, laat staan hoe ze leefden, hoe ze eruit zagen, hoe ze roken.

Veel van onze lezers houden zich bezig met het vastleggen of weer tevoorschijn halen van al deze vluchtige momenten, van oude gebruiken, in onbruik geraakte voorwerpen, verdwenen huizen en boerderijen, van vele generaties van het eigen voorgeslacht.

Helaas blijkt bijna iedere Zeumer opnieuw hoe weinig van al deze overpeinzingen, pennevruchten en andere werkstukken worden gedeeld met anderen. Aan menige keukentafel worden iedere dag oude verhalen opgedist en net zo vaak worden ze weer vergeten, totdat niemand ze zich meer kan herinneren. Heel wat aantekeningen worden gemaakt vanuit allerlei archief-instellingen, en bijna net zo vaak verdwijnt alles na jaren in een oude schoendoos omdat de verzamelaar nooit aan een publikatie is toegekomen en de nabestaanden niet weten wat ze met al die papierkraam zouden moeten doen. En dat is zonde. Doodzonde.

Want waarom niet een kort artikeltje gemaakt voor de Zeumer? Over een genealogisch probleem waarmee u al jaren worstelt. Over een oud gebruik dat u zich herinnert maar waarvan u ieder jaar de indruk krijgt dat er minder mensen zijn die het zich nog voor de geest kunnen halen. Over die ene dramatische gebeurtenis waarbij ook vele andere mensen in uw buurt betrokken waren. De eerste televisie in uw dorp. Dat komische voorval waarover u nog zo vaak samen hartelijk hebt gelachen.

Laat de lezers van de Zeumer ook eens meelachen...

Kopij voor de eerstvolgende Zeumer s.v.p. inleveren vóór 1 november. De Zeumer 2001-4 zal in december verschijnen.

Programma

- 15 november Lezing over Maasveren door A. Bogers (zie elders in deze Zeumer).
december Cursus artikelen schrijven door Henri Smeets.

Daar door omstandigheden de datum van een activiteit wel eens kan wijzigen, wordt U verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even contact op te nemen met iemand van het bestuur.

Verenigingslokaal: Den Roover 8 te Reuver.

Geopend iedere maandagavond van 20.00 - 22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

Lezing over Maasveren

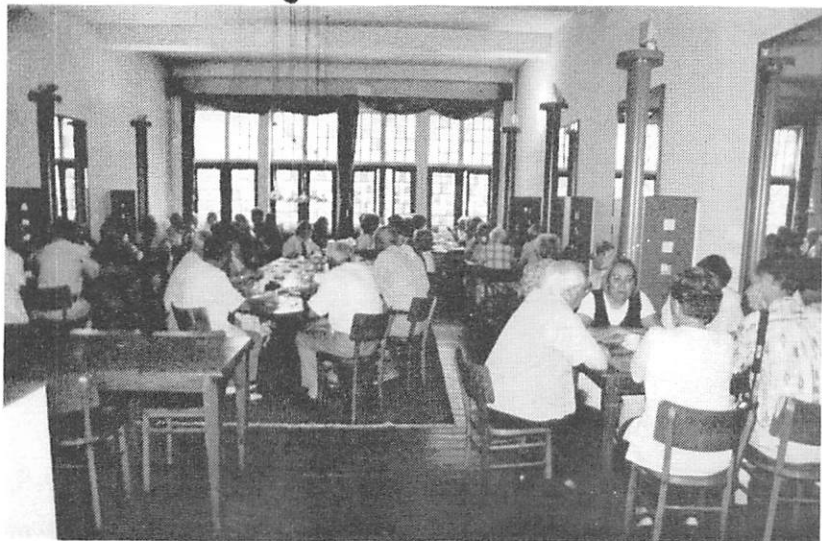
Drs. A. Bogers houdt op donderdag 15 november om 20.00 uur in onze verenigingsruimte een lezing over de Maasveren van Noord-Limburg.

Het betreft niet alleen de vijf veren die we nu nog hebben (Kessel, Steyl, Broekhuysenvorst, Lottum en Grubbenvorst) maar ook veren die inmiddels zijn opgeheven zoals het veer van Blerick naar Venlo. Hij geeft een historisch overzicht dat begint in de 14e eeuw en behandelt daarin de particuliere veren en de veren van de "kasteelheren".

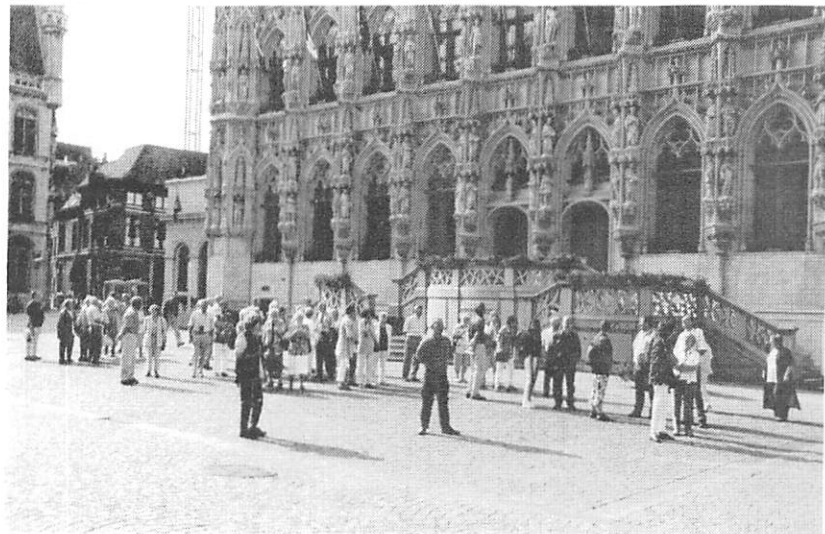
Uitvoerig gaat hij in op de wijze waarop de overheid (Franse tijd) in het bezit kwam van de eigendomsrechten en hoe deze in de 20e eeuw zijn overgegaan naar het Gewest.

De lezing duurt anderhalf tot twee uur. Dhr. Bogers maakt gebruik van dia's om een en ander te illustreren. Voor nadere informatie kunt u terecht bij H. Smeets 0475-502241

Terugblik excursie Leuven

Uitstekende ontvangst in restaurant 'Lyrique'. Koffie met appelgebak en ijs.

De groep wachtend voor het 15e eeuwse stadhuis. Rondleiding en en buiten dit prachtige, gotische gebouw.

De rondleiding eindigde in het Grote Begijnhof. Gebouwen uit de 16e en 17e eeuw. Het complex maakt deel uit van de universiteit.

's Middags bezoek aan de Abdij van Park. Iedereen bewondert het prachtige stuccoplafond van de bibliotheek. Evenals in de eetzaal lijken de figuren zich los te maken van het plafond.

Inrichting cultuurhistorisch informatiecentrum 't Aad Raodhoes

Reeds enige tijd zijn de Stichting Draaksteken en de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal bezig met de inrichting van het Aad Raodhoes in Beesel. De bedoeling is dat twee ruimtes worden ingericht met een expositie over het draaksteken en over de geschiedenis van Beesel. Een heel karwei. Alles moet namelijk worden genummerd en in twee talen beschreven. Verder moeten er vitrines worden ingericht en zo'n 12-tal panelen voorzien worden van foto's en teksten.

Er zullen mensen zijn die zich afvragen hoe lang het nog duurt voordat het Aad Raodhoes opengaat. We hopen dat met het uitkomen van deze Zeumer de opening voor de deur staat. Uitgangspunt is steeds geweest, dat de inrichting van het cultuurhistorisch informatiecentrum optimaal moet zijn. Liever een maand later open dan half werk. Boevendien zijn er drie participanten, de Stichting Beesel en Haar Toekomst, de Stichting Draaksteken en de Heemkundevereniging. Zij hebben ieder hun eigen specifiek werk maar moeten er ook met z'n dieën een geheel van maken.

Iemand die denkt belangrijke voorwerpen of foto's betrekking hebbend op de geschiedenis van de gemeente Beesel of het draaksteken, kan een bruikleenovereenkomst sluiten voor een bepaalde tijd. Hierdoor blijft het voorwerp of de foto eigendom van de bruikleengever. Bij eventuele schenkingen wordt de schenker vermeld in het dagboek van het Aad Raodhoes en bij het tentoongestelde.

Degenen die interesse hebben om de balie van het infocentrum te bedienen, bezoekers te woord te staan en het Aad Raodhoes mee te beheren, kunnen zich in verbinding stellen met Ger Stroucken in Beesel. De openingstijden zijn gepland op de zaterdag- en de zondagmiddag. Zijn er dus personen die bij de entree willen zitten dan kunnen die zich in verbinding stellen met de Stichting Beesel en Haar Toekomst: dhr. Ger Stroucken tel. 077-4744741. Ook kan men lid worden van de

Stichting Vrienden van het Aad Raodhoes. Hierop komen we nog in een volgend nummer terug.

* * * * *

30 november 1541 en later

KESSEL - Aantekeningen door Jasper van Merwijck betreffende het beheer van het veerpont aldaar; medegerechtigd zijn Heynryck van Baeryck en Jaspers zuster qq. haar zoon Wylm van Bouckholt, ieder voor $\frac{1}{3}$ deel. Jasper heeft beide lek geraakte veerponten moeten laten repareren nadat ze waren gevorderd voor de oversteek van Merten van Rossum te Beeck in het land van Kuyck (Luyck?) in 1542; deze reparatie heeft 15 dagen arbeidsloon plus materiaalkosten gekost. Na deze reparatie worden het grote en het kleine veer weer verpacht, o.a. aan Wyen Daemen zoon en diens broer Gaert. Tevens vermelding van graaf Krystoffel van Moers en wijlen Wylm van Kessel (z.d.). Na 1546 laat Jasper een groot nieuw veerpont bouwen door meester Hube toe Wesel voor 107 daalder; Jaeck Kroenen van Roermond gaat de aanbesteding te paard melden bij de veerbouwer en begeleidt hem naar Kessel. Meester Hube past ook de kleine veerpont aan voor 10 daalder; hij gebruikt o.a. teer ('twee tonnen tarren') om het schip waterdicht te maken.

RAL Maastricht, Kessel, aanwinsten Hansen, doos 607B - regist L. Giesen.

Archief Giel Geraedts

Afgelopen zomer ontving onze vereniging een zeer bijzondere en waardevolle verzameling in bruikleen, namelijk de vele fotokopieën, krantenknipsels en aantekeningen nagelaten door wijlen Giel Geraedts.

Iedere lezer van de jaarboeken herkent zijn naam ongetwijfeld als behorend bij vaak pittige maar toch ook zo smeuïg mogelijk geschreven artikelen, veelal over oude rechtzaken en gebruiken. Giel hield van een sappig verhaal maar was er altijd op bedacht om, bijvoorbeeld door het noemen van te veel nog bestaande herkenbare namen, mensen niet in verlegenheid te brengen door misstappen van hun voorouders. Alleen thuis, bij een goed glas bier, wilde hij wel eens van dit principe afstappen. Maar dan alleen voor ingewijden.

Het archief van Giel Geraedts is als de man zelf: tamelijk geordend, veelzijdig, maar niet altijd even gemakkelijk. Om de samenhang in de vele dossiers (10 verhuisdozen!) te kunnen bewaren, zal het archief eerst moeten geworden geïnventariseerd. De veelal handgeschreven aantekeningen moeten worden doorgenomen, van fotokopieën hier en daar waar mogelijk nog de herkomst achterhaald. Wel is al duidelijk dat er voldoende materiaal inzit voor nog heel wat artikelen waaraan Giel al jaren bezig was, maar die hij niet meer heeft kunnen afmaken.

Met de erfgenamen van Giel is afgesproken dat deze 'onvoltooide werken' in overleg met de familie kunnen worden gebruikt voor artikelen voor bijvoorbeeld onze jaarboeken. Uiteraard zal dit, als het maar even kan, onder Giel's naam gebeuren, anders met verwijzing naar Giel's archief.

Het archief is voorlopig alleen op afspraak te raadplegen. Zodra een en ander goed is ontsloten, zijn de dossiers in te zien in ons verenigingslokaal.

Loe Giesen

Zomaar een bidprentje

D. O. M.
Jesus. † Maria. † Jozef. † Petrus.

Bid voor de Ziel van Zaliger

PETRUS THIJSSEN,

De vereeuwigde werd geboren te Asselt (Swalmen)	
den 22 Juli	1811.
Werd ingelijfd in verschillende corporatiën bij het	
leger ten tijde der staatsomwenteling	1830.
Werd werkend lid van het fanfaargezelschap Cœcilia	
en koorzang	1852.
Trad in huwelijk met <i>Maria Elisabeth Wuls</i> den 23	
Januarij	1856.
Werd achtervolgens ambtenaar van den burgerlijken	
stand, lid van den gemeente raad en clerk der se-	
cretarie, trad op als Wethouder en lid van het	
armbestuur	1858.
En werd hem eindelijk het lidmaatschap der school-	
commissie opgedragen	1861.

Hij was bemind bij God en bij de menschen. (Ecc1. 45.)

Getuige daarvan de algemeene deelneming aan zijne ter aardebestelling van alle schoolkinderen met hun onderwijzer aan het hoofd; getuige daarvan het fanfaargezelschap welk, onder het spelen eener treurnuziek, zijne stoffelijke overblijfsels ten grave begeleidde; getuige daarvan de heeren leden van den gemeente raad met den heer Burgemeester aan het hoofd, de heeren leden van het armbestuur, de koorzangers en alle autoriteiten der gemeente.

Burgervader en burgers verliezen in hem een trouwen, werkzaam en behulpzamen man. Zoo eindigde hij zijn veelomvattenden levensloop, wanneer hij, voorzien met de H. Sacramenten der kerk, het tijdelijke met het eeuwige verwisselde den 24 Maart 1872.

Zijn nagedachtenis zal in zegening blijven. (L. 1. 45.)

R. I. P.

Roermond. Wed. A. Welsch. Typ. Dloc

Een bidprentje waar niet zoveel meer aan valt toe te voegen. De levensloop van Petrus Thijssen wordt hier aan de hand van enkele jaartallen beschreven.

Wat wel opvalt is dat ook de begrafenis beschreven wordt en dat het prentje dus pas daarna kan zijn opgesteld. Tenzij men een vooruitziende blik had...

Wim Hoezen

Belfeld 100 jaar geleden

J U L I

J.B. Benders
Belfeld, Waterloo
Iederen Zondag des middags
Schijschieten

* * *

Daar de in deze gemeente zich bevindende fabrikanten hun waren naar vreemde landen sturen, en daar vreemd geld ontvangen, betalen ze hun werklieden niet in Hollands maar veelal in Duitsch of Belgisch geld uit. In deze gemeente is het gebruik van vreemd geld tot gewoonte geworden.

A U G U S T U S

De gemeente zoekt, ter vervanging van Peter Hommen, die overleden is, een nieuwe brandspuitmeester. Taak: alle oefeningen met de brandspuit en bij brand aanwezig zijn zo dikwijls als dat nodig wordt geacht. Tevens onderhoud van de brandspuit. Beloning: f 15,- per jaar.

S E P T E M B E R

De gebr. Kurstjens te Tegelen worden er door de burgemeester op gewezen dat ze in overtreding zijn van het provinciaal wegenreglement doordat ze wederrechtelijk puin en afval uit hun fabriek hebben gestort op de berm van de van provinciaal belang verklaarde weg no. 166 (= de weg van het dorp naar Geloo en Tegelen). Indien het puin niet binnen enkele dagen is verwijderd, stellen zij zich aan gerechtelijke vervolging bloot.

Wim Hoezen

Bronstijd grafveld Witte Steen verdwenen

Op 26 april j.l. lazen we in het Gazetje een artikel over de uitwerking van toeristische plannen bij de Witte Steen. Tot onze verbazing zagen we dat ter plaatse van een grafveld uit de Bronstijd (1200-1500 v. Chr.) een parkeerplaats en een vijver waren gepland. Het bestaan van dit grafveld was al in augustus 1997 bij de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek gemeld. Na lezing van dit bericht zijn we direct ter plaatse een kijkje gaan nemen. Tot onze schrik zagen we dat een deel van de werkzaamheden reeds was uitgevoerd. Zo was de parkeerplaats al verhard met stol en een vijver voor opvang van regenwater gegraven.

Het gebied heeft volgens het bestemmingsplan buitengebied de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde. Uit navraag bij de gemeente bleek dat voor wijziging van de bestemming geen artikel 19 procedure nodig is. Een aanlegvergunning was voldoende en deze is door de gemeente aan zichzelf verleend. Wij hebben deze publicatie kennelijk gemist. Vanwege het feit dat geen bestemmingsplanwijziging

nodig was, heeft toetsing aan de provinciale archeologische meldingskaart niet plaats gevonden. Bij de gemeente was men van dit grafveld niet op de hoogte. Wel was bij de gemeente bekend dat dit gebied een hoge archeologische potentiewaarde heeft. Vreemd genoeg was dit gebied ook niet op de archeologische waardenkaart van de provincie ingetekend. Hoe een en ander heeft kunnen gebeuren zal nog worden uitgezocht.

Ook nabij grenspaal 429 (nabij de slagboom) was graafwerk verricht. Hier bleek een oude bunker te zijn gesloopt. Verder loopt vlak hierlangs de Romeinse weg van Xanten naar Keulen (verlengde Prinsendijk). Deze weg met de daaraan gelegen bunkers staat op de gemeentelijke monumentenlijst. Voor het slopen of veranderen hiervan is een monumentenvergunning nodig. We hebben hierover contact opgenomen met de gemeente, die ons vertelde dat een groot deel van de voorbereidende procedures onder een vorige ambtenaar had plaatsgevonden. Over communicatie gesproken. Tevens vertelde men ons dat de hier gevonden bunker reeds vlak na de oorlog zwaar beschadigd was en niet de moeite meer waard was om te behouden. Het had echter ook anders kunnen zijn. Wij als vereniging hebben zo geen enkele mogelijkheid om inspraak te leveren en mee te denken. Zo had de vereniging bijvoorbeeld ook betrokken kunnen worden bij het opstellen van de tekst van het informatiebord. De Witte Steen is een gebied waar zowel archeologisch, historisch en landschappelijk leuke dingen over zijn te vertellen. Het is toch een uitgelezen kans om hierin de heemkundevereniging te betrekken. Wij vinden het ontzettend jammer dat dit niet is gebeurd en hebben de gemeente dan ook om opheldering gevraagd. Een gesprek zal hierover nog plaatsvinden.

Inmiddels is hierover ook contact opgenomen met de provincie. Samen met de provinciaal beleidsmedewerkster archeologie, mevr. G. Jansen, zullen er harde afspraken moeten worden gemaakt om een dergelijke trieste gang van zaken in de toekomst te voorkomen.

Wiel Luys

Oude fundamenten van de kerk van Swalmen

Dat het ook wel eens anders kan lopen, is in de afgelopen maanden in de gemeente Swalmen gebleken.

Begin mei was de gemeente bezig met de aanleg van een parkeerplaats bij het nieuwe raadhuis. Bij het afgraven van de bovenlaag werden tussen de kerk en het nieuwe raadhuis fundamenten gevonden. Hans Simons uit Swalmen was zo attent mij hierop te attenderen en er enkele foto's van te maken. De volgende dag kwamen enkele mensen van gemeentewerken mij hetzelfde verhaal vertellen. Met hen ben ik toen een kijkje gaan nemen. Het bleek de fundering te zijn van een kerkhofmuur die omstreeks 1600 rond de Swalmense kerk gebouwd was.

Nabij de toren, de vroegere ingang, was deze nog grotendeels intact en liep deze door tot tegen de huidige kerkmuur.

Over de kerk van Swalmen is reeds eerder door Frans Geerlings gepubliceerd (zie "De oude St.-Lambertuskerk van Swalmen" in: jaarboek Maas- en Swalmdal nr. 17). Door een bij dit artikel geplaatste tekening van de oude en de nieuwe kerk konden de fundamenten dan ook direct geïnterpreteerd worden. Daar het terrein niet verder zou worden afgegraven, kon volstaan worden met het fotograferen en intekenen van een en ander. Hierbij waren medewerkers van gemeentewerken ons behulpzaam.

Behalve de fundamenten van de ommuring werd ook nog een klein deel van de fundering van de vroeger tegen de toren gebouwde doopkapel gevonden. Deze was tevoorschijn gekomen bij het graven van een sleuf voor de nieuwe kerkhofmuur. In de uitgeworpen grond waren een groot aantal botfragmenten van overledenen te zien, die vroeger binnen de kerkhofomgeving begraven waren. Verder bleek ook dat de bodem door kabelaanleg al behoorlijk verstoord was.

Al met al mogen we stellen dat dit een mooi voorbeeld is van hoe het ook kan. Hierdoor kunnen dergelijke zaken goed worden vastgelegd voordat ze verdwijnen. In dit geval mogen we de gemeente Swalmen en Hans Simons erkentelijk zijn.

Inmiddels is ook bekend geworden dat een sluitsteen van een gewelf bewaard is gebleven en aan de heemkundevereniging is geschonken.

Wiel Luys

De vindplaats van de fundering (foto: H. Simons).

Detailopname van de fundering (foto: H. Simons).

De sluitsteen (foto: H. Simons).

De Proof

No. 1017. 13 december 1836

Dat op den 29 November l.l. in deze gemeente 2 Huizer door den Storm-wind zijn ingestort geworden. Eerstens het huis toebehoorende aan Reijnders Francis dagloner welk huis als huis-raat aan eene waarde van ses hondert franken beschadigd is tweedens het huis van de weduwe Quiken /Jan/ dagloonster en nabuur van den bovengenoemden is voor eene somme van drie hondert franken beschadigd.

Hier bij is te bemerken dat beide arme huishoudingen zijn die door hunne handarbeid den kost moeten verdienen.

No. 1757. 12 july 1851

Jan Arnold Meuter geboren den 16 october 1798 te Bruggen /pruissis/ bij tijdelijk verblijf deszelfs ouders zijnde de vader van opgemelde J.A. Meuter Nederlander en alhier in deze gemeente den 19 maart 1769 geboren, de moeder was geboren in Pruissen is met deszelfs ouders sedert dec. 1798 aanhoudend onafgebroken inwoner dezer gemeente geweest, daar hij twijffelagtig is of hij als Nederlander kan aangezien worden neem ik de vrijheid Ued. gevoelen hierover te raadplegen.

No. 1764. 25 july 1851

Ik heb de Eere in kennis te brengen dat op den 23 dezer maand na de middag omtrent ten 6 ure de bliksem de toren van de parochiale kerk alhier onder den vergulden bol van den haan heeft geraakt, doch geene brand veroorzaakt is als eene slange van eene zijde van den toren afgelopen eenige 100 leijen afgeslagen, door het dak aan de muur van binnen afgelopen tot aan het slot van de kerk deur en de richel neven het slot teenemaal verslagen. Zoo dat dit eene schade som omtrent de tachentig gulden heeft veroorzaakt.

(Schrijvens van de burgemeester van Beesel aan de Commisaris des Konings te Maastricht.)

[Bron: GA Beesel, inv.nr. 225]

Een lastige familie

Aliasnamen treffen we aan in allerlei soorten. Vaak gaat het om patroniemen of matroniemen, een verwijzing naar een boerderij of een toponiem. Maar vaak blijft het gissen naar de betekenis van zo'n bijnaam. Zo ook bij de Hendrik Voerzak, zoals zijn bijnaam in het ABN zou hebben geluid.

We treffen "Henricus Voorsaek" in de Swalmer DTB-registers voor het eerst aan in november 1652, wanneer hij getuige is bij de doop van een zoontje van Joannes van Cruchten (alias Coenen, koster van Swalmen) en Barbara Daemen. Bijna twee jaar later, op 27 september 1654, wordt ook een zoon van hemzelf gedoopt: Wilhelmus Voijsack. Hendrik blijkt dan gehuwd met Mechtildis Daemen. Kijk, daar kunnen we tenminste wat mee...

Mechtildis Damen (de spelling is in de 17e eeuw nog erg wisselend) is op 23 april 1641 in Swalmen getrouwd met Henricus Cromptoets. Hun eerste kinderen zijn kennelijk elders gedoopt, want het eerste kind van dit echtpaar wordt pas in 1647 in Swalmen geboren. Door te zoeken naar kinderen van alle echtparen waarvan de vader Henricus heet en de moeder Mechtildis, levert dit voor Swalmen het volgende gezin op:

23 april 1641

SWALMEN - Gehuwd: **Henricus Cromptoets** [alias Voijsack, Voorsaek, begr. Swalmen 19-8-1680] en **Mechtildis Damen** [Daemen, begr. Swalmen 29-8-1680]. Getuigen: Egidius van Oest en Joannes in geen Schuer.

Uit dit huwelijk:

1. Godefridus Cromptoets, ged. ..., begr. Swalmen 3-3-1669.
- ...
2. Joannes Cromptoets, ged. Swalmen 19-2-1647 (get. Paulus Kermans en Maria Damen). Tr. mogelijk Swalmen 25-2-1685 met Maria Pauwelsen.

-
3. Silvester Cromptoets, ged. Swalmen 12-6-1649 (get. Petrus op den Berch en Barbara Damen), verm. begr. ald. ...-2-1697.
 4. Judith Cromptoets, ged. Swalmen 9-2-1652 (get. Christophorus Lindemans en Catharina Cromptoets), begr. ald. 6-9-1713. Tr. Swalmen 11-2-1680 met Gerardus Janssen.
 5. Wilhelmus *Voijrsack*, ged. Swalmen 27-9-1654 (get. Hubertus Emets en Margaretha Hermens; zn. van Henricus x Mechtildis Damen), jong overl.
 6. Wilhelmus Cromptoets, ged. Swalmen 1-5-1656 (get. Joannes Cuijpers en Catharina 'habitans Geldriae'; zn. van Henricus x Mechtildis Damen; dag onder voorbehoud, mogelijk 9-5), begr. ald. 24-12-1702. Tr. Swalmen 10-5-1685 met Elisabeth Ramekers.
 7. Nicolaus Cromptoets, ged. Swalmen 25-3-1659 (get. Joannes Sporen en Elijsabetha Hanssen; zn. van Henricus x Mechtildis Damen).

De aliasnaam blijkt niet zuiver persoonsgebonden te zijn. Zo wordt zoon Silvester in februari 1679 begraven als Marcelus Voorsaeck. Het verschil tussen beide voornamen Silvester en Marcelus lijkt groter dan het daadwerkelijk is. Silvester werd in het dagelijkse gebruik vaak Sil (de achternaam Sillen zal dan ook ongetwijfeld te herleiden zijn tot een Silvester). Maar ook Marcelus werd vaak Cil. Vermoedelijk was de 'door-de-weekse' vorm Sil of Cil zelfs wat de ouders in gedachten hadden toen ze de doopnaam van hun kind vertelden aan de pastoor. Deze maakte er vervolgens Silvester van, maar een latere pastoor koos voor Marcelus.

Voor zover het zich laat aanzien, zetten twee zonen deze lijn voort. Bij zoon Joannes ontbreken nog teveel gegevens om dit met absolute zekerheid te kunnen zeggen. Hij trouwde op 25 februari 1685 in Swalmen met Maria Pauwelsen (verm. ged. Swalmen 10-9-1656 als dr. van Paulus Timmermans alias Beurskens alias Cuypers en Anna Mertens alias Gerets). Bij zijn huwelijk wordt hij vermeld als Joannes Damen, maar

bij zijn beide te Swalmen gedoopte kinderen heet hij wel degelijk Kroemfoets (1695) of Cromvoets (1698). Eerdere kinderen werden kennelijk elders geboren.

Zoon Willem wordt vrij consequent Cromptvoets genoemd, maar krijgt bij een doopplechtigheid in 1699 toch nog even de bijnaam "Vorsack". Dit gezin ziet er uit als volgt:

10 mei 1685

SWALMEN - Gehuwd: **Wilhelmus Cromptvoets** [Kroemvoets, Kromfoets, Kromvoet alias Vorsack, ged. Swalmen 1-5-1656, begr. ald. 24-12-1702, zn. van Henricus Cromptvoets en Mechtildis Daemen] en **Elisabeth Ramekers** [Raemeeckers, Rameckers, ged. Swalmen 23-5-1661, begr. ald. 5-4-1725, dr. van Gisbertus Hermens en wijlen Maria Willems; zij hertr. ... vóór 12-7-1705 met Leonardus Peggen]. Getuigen: Cornelius Wijnen en Godefridus Gerits.

Uit dit huwelijk:

1. Mechtildis Kromvoets, ged. Swalmen 20-6-1686 (get. Gisbertus Hermes en Johanna Paulissen), verm. jong overl.
2. Maria Cromptvoets, ged. Swalmen 27-2-1688 (get. Henricus Geurts en Maria Paulissen), overl. Beesel 4-3-1741. Tr. 1) Asselt 12-2-1711 met Joannes Wijnands, begr. ald. 25-3-1729; 2) Asselt 24-11-1729 met Petrus Peters.
3. Anna Kroemvoets, ged. Swalmen 18-3-1689 (get. Wilhelmus Jansen en Elisabetha Janse namens Margreta Jansen), begr. ald. 8-1-1755. Tr. Beesel 28-10-1716 met Theodorus Peecks.
4. Hinricus Kromvoet, ged. Swalmen 11-10-1690 (get. Gisbertus Raemeckers en Anna Gurten).
5. Getrudis Kroemfoets, ged. Swalmen 28-2-1692 (get. Jacobus Spee en Jacob[a] van Obrogh), mogelijk begr. ald. 3-11-1750. Tr. 1) Swalmen 6-5-1717 met Wilhelmus Quiten, begr. ald. 7-1-1719; 2) Swalmen 7-11-1719 met Theodorus Smeets.

-
6. Hermannus Kromvoets, ged. Swalmen 12-2-1694 (get. Godschalcus Raemeckers en Judith Maessen; tweede cijfer dag slecht leesbaar en onder voorbehoud).
 7. Mechtildis Kromfoets, ged. Swalmen 28-8-1696 (get. Gerardus Bongers en Cornelia Dorsers).
 8. Guilielmus *Vorsack*, ged. Swalmen 4-12-1699 (get. Christianus Bongers en Johanna Rameckers; zn. van Guilielmus x Elisabetha Rameckers). Tr. ... vóór 9-10-1725 met Barbara Nijssen.
 9. Gisbertus Kromfoets, ged. Swalmen 1-6-1702 (get. Arnoldus Hijnen en Cathrina Daemen).

Ook bij dit gezin wemelt het weer van de aliasnamen. Zo is bij dochter Mechtildis (vernoemd naar grootmoeder Mechtildis Daemen) een Gisbertus Hermes doopgetuige. Uit onderzoek is gebleken dat deze de grootvader is van het kind. Gisbertus was namelijk van beroep radmaker. Zo staat hij althans vermeld in een trouwakte van 1678 waarbij hij huwelijksgetuige is: Gisbertus Rotario alias den Raetmaecker. Grootmoeder Maria Willems (alias Horstermans alias Mullers) wordt vernoemd bij de tweede dochter. Meter is Maria Paulissen, de echtgenote van Joannes Daemen alias Crompvoets. Da's vast geen toeval.

Willem Crompvoets, toen nog ongehuwd, kocht op 5 maart 1685 een huis op de Heide te Swalmen, waarvoor hij op 11 januari 1686 samen met zijn vrouw Lijsabeth Raemakers een kwitantie ontving. Dit huis werd op 9 oktober 1725 verkocht door hun dochter Maria.

Al met al een leuk begin voor een genealogie Crompvoets, die overigens al rond 1460 in Swalmen begint. Waar de bijnaam vandaan kwam? Ik zou het niet weten. Maar wilt u een genealogie Crompvoets gaan samenstellen, ben dan op uw hoede en houd ook de voerzakken in de gaten.

Loe Giesen

Jaarboek 2000

Jaarboek 2000 nadert zijn afronding. Alweer bijna een heel jaar zijn schrijvers en redactie in de weer geweest om opnieuw een breed aanbod van artikelen te schrijven en te begeleiden. Op het moment dat u deze Zeumer leest, moeten de definitieve inhoud en plaats en datum van presentatie bekend zijn.

Naast vaste rubrieken zoals voorwoord, jaarkroniek, enkele gedichten, boeken in de regio en jaarverslag is er ook ditmaal weer plaats voor allerlei invalshoeken van de heemkunde. We noemen alvast de volgende artikelen onder voorbehoud:

- de Belfeldse buurtschap Geloo en de rol van het huis Peeters daarin;
- de diverse bruggen die in 18e en 19e eeuw werden gebouwd over de Schelkensbeek;
- de Bosstrijd tussen Swalmen en Brüggen in de eerste helft van de 19e eeuw, gezien door een Swalmer bril;
- het kapelke van Geloo;
- sierkeramiek van St.-Joris en Teeuwen;
- Swalmenaar Willem Custers werd beschuldigd van tovenarij;
- archeologische vondsten in het Hensenbos in Beesel.

Hoewel de presentatie van het jaarboek de laatste jaren heeft plaatsgevonden in de (soms late) tweede helft van het jaar, streeft de redactie ernaar om dit toch rond eind mei / begin juni te doen. Dat kan echter alleen als we tijdig daarmee kunnen beginnen.

Kopij voor jaarboek 21 (te publiceren in 2002) is nu al welkom. Volgens het draaiboek sluit de inzendingstermijn hiervoor op 1 januari 2002. Ook al gaat het nog om niet meer dan een idee, neem nu al contact op met een van de redactieleden. Om teleurstellingen te voorkomen wijst de redactie aspirant-schrijvers erop dat te laat ingediende concept-artikelen mogelijk pas kunnen worden geplaatst in 2003.

Oet ein aaj Gazet

dinsdag 20 februari 1900

ROERMOND - "Gisteravond vonden een paar heeren, wandelende op den Venloschen weg, aldaar eene zekeren S., houtzager te Swalmen, liggende en kermende van pijn.

Op hunne vraag wat hem scheelde, zeide hij het erg benauwd te hebben en door hevige pijn niet in staat te zijn tot loopen. Zij namen den man mede naar het station, waar zij een kaartje naar Swalmen voor hem kochten en hem een pijnstillenden drank deden toedienen. Terwijl de man in de wachtkamer zat, verergerde zijn toestand zoodanig, dat men de hulp van dokter Haffmans inriep, die de overbrenging van den man naar het Louisahuis gelastte.

Intusschen had de stationschef per telefoon kennis van het geval gegeven aan den edelacht. heer Burgemeester van Swalmen, die per eerstvolgenden trein arriveerde met een schoonzoon van S.; beiden waren bij de overbrenging naar het Louisahuis tegenwoordig.

In den afgelopen nacht werd S. per rijtuig naar zijne woning te Swalmen overgebracht."

Maas- en Roerbode d.d. 20-2-1900.

zaterdag 24 maart 1900

BEESEL - "Thans kunnen wij u mededeelen, dat de heer burgemeester van Neer en Swalmen met den burgemeester dezer gemeente alhier in vergadering zijn bijeengekomen en besloten hebben aan Zijne Excellentie den minister van Financiën een verzoekschrift te richten ter verkrijging van een groot veer voor voertuigen tusschen Neer en Beesel. Wij wenschen in het belang van genoemde gemeenten, dat deze pogingen gunstig gevolg mogen hebben."

Maas- en Roerbode d.d. 24-3-1900.

Loe Giesen